

Finanssivalvonta

FIVA 6/01.00/2015

Henki- ja vahinkovakuutusyhtiön toiminnan aloittamista ja hallintojärjestelmää koskevat määräykset ja ohjeet

FK KANNATTAA EHDOTETTUJA MUUTOKSIA, MUTTA KAIPAA JOITAIN TÄSMENNYKSIÄ

- Uusi rakenne ja paluu toimialakohtaisuuteen erittäin kannatettavia
- Solvenssi II-täysharmonisaatio huomioitava – koskee myös sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa
- lakien ja asetusten turha toisto poistettu – hienoa

1 Määräys- ja ohjekokoelman rakenne

FK kannattaa ehdotettua Vakuutusyhtiölain (VYL) järjestyksen seuraamista myös Finanssivalvonnan (Fiva) määräys- ja ohjekokoelmassa (MOK). Lisäksi FK pitää erinomaisena ratkaisuna siirtymistä takaisin toimialakohtaiseen sääntelyyn. Tällöin alan terminologia ja lainsäädännön rakenne voidaan huomioida paremmin kuin aikaisemmin.

Nyt ehdotettuun kokonaisuuteen FK ehdottaa muutamia rakenteellisia täsmennyksiä. Ehdotamme kappaleen 9 (Sopivuus- ja luotettavuusilmoitukset) siirtoa yleisiin hallintovaatimukseen (kappale 6) johdonmukaisuussyistä. Samoin ulkoistamista koskeva osuus kuuluu vakuutusyhtiölain mukaan yleisiin hallintovaatimukseen. Tämä toimisi myös siitä syystä paremmin, että toimilupasuudesta viitataan vain yleiseen hallintojärjestelmää koskevaan kappaleeseen. FK ehdottaakin ulkoistamista koskevia ilmoituksia käsittelevän kappaleen (kappale 11) siirtämistä osaksi kappaleen 6 kohtaa 6.3 (Ulkoistaminen).

2 Teknisiä muutosehdotuksia

Käyttäjystävällisyyden parantamiseksi ehdotamme, että MOK:iin lisättäisiin linkit suoraan EU-asetuksiin sekä EIOPAN ohjeisiin, mistä tarkemmat kansainväliset säännökset löytyvät.

2.1 Toiminnan aloittaminen

Kappale 4.1 (4): Viimeinen kohta – voisiko tässä olla tarkempi viittaus lain nimenomaisiin pykäliin, sekä asetuksiin?

Kappale 4.2: Pitäisikö tässä kappaleessa keskittyä vain itse menettelyn muodollisuuksiin ja vasta seuraavassa kappaleessa mennä lakitasoisiin vaatimuksiin ja asetustason vaatimuksiin? Jos asetukseen halutaan tässä viitata, asiakohtaan tulisi lisätä myös lakitason viittaukset laissa vaadittuihin selvityksiin (pelkkä asetustason viittaus jää puutteelliseksi). Lakitaso tulee kyllä mainitaksi seuraavassa kappaleessa, mistä syystä tässä kohdassa laki-

ja asetusviittaukset voisi jättää pois kokonaan ja keskittyä vain itse prosessiin.

Kappale 4.5: VYL 2:3 §:n 4-kohdan mukaan vakuutusyhtiön on annettava selvitys siitä, että yhtiö pystyy toimimaan 6 luvun mukaisen hallintojärjestelmän edellyttämällä tavalla. Tämä on tietysti lähtökohta. Pitäisikö se kuitenkin mainita tässä erikseen? Muuten viittaus MOK 6 lukuun jää hieman irralliseksi kokonaisuudesta. MOK 6 luvussa on itse asiassa tarkalleen ottaen vain kansalliset ohjeet mm. jatkuvuus- ja valmiussuunnittelusta, ulkoistamisesta ja asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisjärjestelmä, mitkä tulisi ilmeisesti tämän mukaan huomioida toimilupahakemuksessa? MOK 6 luvussa palkitsemisjärjestelmää koskeva osuus on vain maininta asiaa koskevasta lakipykälästä ja EU-asetuksesta. Olisiko informatiivisempaa viitata ensin VYL 2:3 §:n 4 kohtaan ja todeta, että MOK 6 luvussa on lisäksi kansalliset ohjeet em. aiheista? Ehdotus olisi yhteensopiva myös kappaleen otsikon kanssa ”Yleiset hallintovaatimukset, johtaminen ja hallintojärjestelmä”. Muuten tulisi vielä pohtia, onko kaikki MOK 6 luvun kansalliset ohjeet toteutettavissa toimilupaa haettaessa?

2.2

Yleiset hallintovaatimukset

FK pitää erinomaisena, että turha hallintosäätelyn toisto on poistettu kokonaan MOK-luonnoksesta. Voisiko kappaleen 6 alussa todeta johdantona lisäksi, että tässä osiossa annetaan vielä tarkemmat kansalliset ohjeet asiakokonaisuuksista, joihin Fivalla on määräyksenantovaltuudet tai joista Fiva katsoo tarpeelliseksi antaa ohjeita?

Kohta 6.1 (7): Valtioneuvoston päätös on valtioneuvoston ministeriöille ja niiden alaiselle hallinnolle antamaa ohjausta eikä sen avulla voida perustaa viranomaisille uusia toimivaltuuksia tai asettaa lisävelvoitteita toimialalle.

Vakuutusalan pooli on yhteistyö- ei sääntelyfoorumi. Kyseinen ohje kuvaa hyviä käytänteitä ja havainnollistaa lakiin tai lakiin sisältyvän valtuutuksen nojalla annettuihin viranomaismääräyksiin perustuvia velvoitteita, muttei aseta sitovia velvoitteita toimijoille. Ehdotamme kohtaan uudeksi muotoiluksi: ”*Valtioneuvoston 5.12.2013 antamassa päätöksessä huoltovarmuuden tavoitteista sekä Vakuutushuoltopoolin antamissa varautumisohjeissa asetetaan kuvataan varautumisen tavoitteet sekä annetaan yksityiskohtaisempia ohjeita poikkeusoloihin varautumisesta*”.

Kohdat 6.1 (8 ja 15): FK ehdottaa kohtien yhdistämistä, tai ainakin turhan toiston poistamista jälkimmäisestä kohdasta. Molemmassa sisältönä on jatkuvuussuunnitelman päivittäminen ja testaus.

Kohta 6.1 (11): FK pitää parempana lähtökohtana liiketoimintaprosessien toipumista. Osana sitä toimijoiden tulee suunnitella ja varmistaa kriittisten tietojärjestelmien toipuminen ko. prosesseille määriteltyjen toipumisaikojen puitteissa. FK ei pidä tarpeellisena tehdä ja ylläpitää tärkeysluetteloa. Enemmän järjestelmät voisi asettaa kriittisyysluokkiin, joissa on erilaiset toimintamallit toipumiselle. Eikö kohdan 10 prosessien kuvaaminen kerro jo saman asian korkeammalla tasolla?

Kohta 6.1 (13): Määräyksessä on jatkuvuussuunnitelman ydin – tulisiko siirtää jopa ensimmäiseksi määräykseksi? FK kiinnittää lisäksi huomiota kriisiviestinnän keskeiseen osaan jatkuvuudenhallintaa, mutta sen suunnittelu koskee viestinnän organisointia,

vastuita, kanavia ja prosessia. Viestinnän substanssi määräytyy tilannekohtaisesti eikä sen ohjaaminen jatkuvuussuunnitelmien kautta ole mahdollista.

Kohta 6.1 (14): FK toteaa, että kohdan ulkoiseen palveluntarjoajaan liittyvät kysymykset pitää huomioida palvelu- ja ulkoistussopimuksissa sekä niiden auditointi- ym. kriteereissä. Yleisellä tasolla järjestelyjen kattavuutta voidaan arvioida esim. harjoituksissa, mutta jatkuvuussuunnittelun lähtökohtana pitää olla se, että nämä asiat on hoidettu asianmukaisesti. Lisäksi FK huomauttaa, että Solvenssi II-hengen mukaisesti palveluntarjoajien toiminnan häiriöihin varautuminen sisältää häiriöiden kriittisyyden arvioinnin ja priorisoinnin.

Kohta 6.2: FK pitää periaatteessa hyvänä, että lain turha toisto on kohdasta poistettu. Toisaalta ehdotamme kohdan poistamista, sillä tässä todetaan laki ja asetus, mitkä ovat pakottavaa sääntelyä eivätkä sinänsä kuulu osaksi MOK:ia.

Kohta 6.3: Myös tässä kohdassa todetaan laki ja siihen liittyvä asetus. FK ehdottaa kohtaa poistettavaksi.

3 Kirjanpidollisen vastuuelan laskuperusteet

Kohta 7.1 (3): Kohdan tavoitteena lienee saada selville miten vastuuelka on laskettu esim. välitilinpäätökseen. Tästä syystä ehdotamme muotoilua täsmennettäväksi seuraavasti: "*Laskuperusteiden tulisi sisältää myös yhtiön käyttämät **vastuuelan laskentaperiaatteet, silloin kun vastuuelka on arvioitava muulloin kuin tilinpäätöshetkellä.***"

4 Sopivuus- ja luotettavuusilmoitukset

FK ehdottaa koko kappaleen siirtämistä osaksi yleistä hallintojärjestelmää koskevaa osuutta (kappale 6). Näin MOK-rakenne vastaisi vakuutusyhtiölain rakennetta ja samalla toimilupavaiheen viittaus MOK 6 lukuun kattaisi myös sopivuus- ja luotettavuusilmoitusosion.

Kohdat 9.2 (8 ja 9): FK kiinnittää huomiota vaatimukseen toimittaa ilmoitukset toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen tai keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden kelpoisuudesta Fivalle **ennen kuin** ko. henkilö aloittaa toimessaan. Vakuutusyhtiölain 6 luvun 4 § 4 momentissa ja 9 § 3 momentissa säädetään, että yhtiön on ilmoitettava muutoksista **viipymättä** Fivalle. Huomattavaa on myös se, että kohta 9.2 (6) jo velvoittaa yhtiöitä informoimaan Fivaa henkilöiden kelpoisuudesta viipymättä nimityksen tapahduttua. Näin ollen kohtien 8 ja 9 ehdotettu teksti ylittää vakuutusyhtiölain veloitteen viipymättä ilmoittamisesta.

Kohta 9.2 (11): Listauksen neljännessä kohdassa tulisi lukea "*selvitys siitä, että **yhtiö henkilö** hallitsee itseään ja omaisuuttaan*". Lisäksi FK kiinnittää huomiota listauksen kuudenteen kohtaan (fit & proper). EIOPAn hallintojärjestelmään liittyvät ohjeet edellyttävät, että yhtiö tekee fit&proper-arvioinnin. Missä viranomaiset tällaista arviointia tekevät?

5 Tietojärjestelmien ja tietoturvallisuuden järjestäminen osana operatiivisen riskin hallintaa sekä tietojen ilmoittaminen Fivalle

Kohta (3): FK muistuttaa, että tässä on kuitenkin huomioitava SII-täysharmonisaatio, joka koskee myös sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Kohta 10.1.2.1 (16): FK kiinnittää huomiota, että määräyksen mukainen tietojärjestelmien tapahtumien aukoton jäljittäminen on iso vaatimus – esimerkiksi katselut; miten täsmällisesti pitää jäljittää mitä katseltiin. Tätä toteutettaessa on otettava perusteellisesti huomioon henkilötietojen käsittelyyn liittyvät seikat ja yksityisyyden vaatimukset.

Kohta 10.1.2.2 (20): FK pitää määräystä kohtuuttomana. Kaikkia verkossa olevia ja liikkuvia tapauksia ei voi tunnistaa. Määräys olisi parempi muodossa ”*Tunnistetut tapaukset on analysoitava...*”.

FK:n ehdotus; Kohta siirrettäisiin **ohjeeksi** kohtaan 10.1.2.5 Tietoturvallisten palveluiden kehittäminen.

Kohta 10.1.2.5 (28): Listan viidennestä kohdasta puuttuu sana. Pitäisi olla ”...Järjestelmät on varustettu pääsynvalvontamekanismeilla ja **yhtiö** on huolehtinut...” FK ei pidä tarkoituksenmukaisena sitä, että ohje listan toiseksi viimeisessä kohdassa mahdollistaa vaatimuksen kerätä tietoa kaikesta käytöstä, mikä tuo valtavia kustannuksia.

Kohdat 10.1.2.2–10.1.2.5: FK huomauttaa, että riskienarviointiin viitataan useassa eri kohdassa (mm. 19, 25, 26 ja 28). Näitä olisi hyvä selkeyttää ja kerätä loogisesti yhteen. Myös jatkuvuusasioihin palataan uudelleen kohdan 28 listauksen kolmannessa ja 11. alakohdissa.

Kohta 10.1.4 (37): FK kiinnittää huomiota siihen, että euromääräinen raja ei sovi vakuutustoiminnassa ilmenneistä tappiotapahtumista raportointiin. Epäselvien vahinkojen tutkinta pitkine oikeusprosesseineen kestää useita vuosia. Tappioiden määrää ei siten voida tietää tarkasti.

FK ehdottaa uudeksi muotoiluksi: ”*ilmenneistä viidestä merkittävimmästä operatiivisen riskin tappiotapahtumasta.*”

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Esko Kivisaari